

In Marokko is de beweging tegen het regime groeiende. Het leger en de politie zetten steeds meer middelen in om activisten te intimideren. Zo werd een oproep om op 13 januari de straat op te gaan beantwoord met forse intimidatie door de politie. Vandaag bestaat de 20-februaribeweging twee jaar. Hakima Aouragh en Mo Achahbar spraken met activist Abdelilah Alilbit over de protesten.

Op 13 januari hebben mensen geprobeerd massaal de straat op te gaan voor brood, vrijheid en sociale rechtvaardigheid. Een ongekende hoeveelheid politie blokkeerde echter alle wegen naar het 'Plein van de Verandering' in Tanger (officieel Tifelt-plein, activisten hebben het hernoemd, red.).

Sommige leidende figuren uit de 20-februaribeweging werden voor hun deur al gearresteerd. De politie verklaarde dat 'het bevel van hogerhand kwam.' Toch slaagden activisten in Tanger erin om op verschillende plekken in de stad sit-ins en ludieke acties te houden.

Abdelilah Alilbit is een van de leidende linkse activisten in de 20-februaribeweging. Hij vertelt: 'Marokko kent een lange geschiedenis van strijd. Sinds de antikoloniale onafhankelijkheidsstrijd begin jaren vijftig zijn er golven van opstanden geweest. De 20-februaribeweging bouwt voort op deze ervaringen.'

Invloed Tunesië en Egypte

De massale protesten in de regio, met name Tunesië en Egypte, spelen ook een belangrijke rol in de beweging in Marokko. 'We moeten de invloed van deze regionale protesten op de bewustwording in de straten van Marokko niet onderschatten. Maar de sociaal-economische en politieke omstandigheden in Marokko zelf spelen eveneens een grote rol. Het regime heeft keer op keer geprobeerd de woede-uitbarstingen op straat te manipuleren en tegelijkertijd te kanaliseren.'

Volgens Alilbit was dit al te zien in de toespraak van koning Mohamed VI op 9 maart 2011, waarin hij beloftes deed aan het volk, maar ook in het grondwetsreferendum dat volgde in juli van datzelfde jaar. 'De "nieuwe" grondwet — of het "theaterstuk" zoals wij het hier noemen — was een antwoord op de groeiende woede die heerste op straat. Maar deze verandering is cosmetisch, we moeten concluderen dat de corrupte realiteit niet veranderd is.'

Het Marokkaanse koningshuis heeft lang een ijzeren greep op de bevolking gehad. Vorig jaar durfden mensen tijdens demonstraties de slogan 'el sha3b youried isqat el nidam' ('Het volk eist de val van het regime' in het Arabisch) niet te gebruiken. Tegenwoordig is de slogan vaker te horen. Het imago van de koning als 'amir al mou'iminin' ('prins der gelovigen') brokkelt af.

Door de groeiende ervaring met protest ontstaat ruimte voor deze kritiek. Mensen beseffen dat de koning twaalf kastelen en 33 koninklijke verblijven heeft die de belastingbetaler betaalt, terwijl de koning zelf geen belastingen betaalt. Koning Mohamed VI bezit ook nog eens alle grondstoffen zoals fosfaat en goud - een geschat vermogen van 1,75 miljard euro.

Zwaardere repressie

Terwijl gewone mensen zich bewuster worden van de politiek-economische verhoudingen in hun maatschappij, zet het regime sinds kort steeds vaker in op een hardere aanpak van activisten. 'Na een periode waarin het regime de groeiende woede probeerde te beheersen in het referendum, zien we dat angst wordt aangejaagd,' vertelt Alilbit.

Hij noemt het voorbeeld van een activiste van wie de persoonlijke e-mails en Facebook-pagina werden gehackt. 'Ook vinden er arbitraire arrestaties plaats. Rechtbanken delen zwaardere gevangenisstraffen uit en de fysieke repressie neemt toe in steden zoals Al Hoceima, Sefrou, Safi en Rabat.

'We zijn er als 20-februaribeweging desondanks wel in geslaagd om de protesten op landelijk niveau uit te breiden en mensen het zelfvertrouwen te geven om te protesteren.'

Onlangs stapte de grootste islamistische partij, de verboden Adl wa al-Ihsane, uit de beweging. Alilbit legt uit dat het vanuit politiek perspectief geen negatief effect heeft gehad op de beweging: 'De betrokkenheid van deze partij — net als alle andere politieke islamitische stromingen die onderdeel waren van de protesten tegen de regering — was uiteindelijk een troefkaart van het regime.

Het regime heeft de 20-februaribeweging via de islamisten kunnen verzwakken. En de islamisten hebben op hun beurt de beweging in feite systematisch tegengewerkt. Het verschil tussen hen en ons is dat zij niet volksmacht, maar regeringsdeelname of machtsovername zien als de ultieme oplossing.'

Dit artikel verscheen oorspronkelijk op socialisme.nu